

Regeringen

Trygt og sikkert natteliv for alle

10 initiativer for øget tryghed i nattelivet,
særligt målrettet unge kvinder

MARTS 2025

Indhold

Forord.....	3
Indledning.....	4
Kom trygt hjem fra nattelivet.....	7
Eksisterende tiltag.....	10
En styrket indsats for en tryk og sikker ungdomskultur.....	12
Eksisterende tiltag.....	15

spar Nord
FONDEN

NATTE RAVNENE
Forennet for
Svalbard Ansvaret

Forord

Danmark er generelt et sikkert og trygt land at leve i. Vi har tillid til hinanden, kriminalitetsniveauet er lavt, og de fleste danskere er trygge i deres hverdag. Men unge og kvinder føler sig i stigende grad utrygge. Blandt de 20-24-årige er hver tredje utryg ved at gå i deres kvarter efter mørkets frembrud, og kvinders frygt for seksuelle overgreb er steget.

De seneste år har tragiske sager om overgreb og drab på unge kvinder, både i og uden for Danmark, og bevægelser som #TextMeWhenYouGetHome sat fokus på kvinders sikkerhed. Det har rejst en vigtig debat om behovet for konkrete handlinger, der bidrager til, at kvinder kan færdes trygt – også om natten.

Utryghed kan handle om mange ting – konkrete hændelser i nattelivet, medieopmærksomhed på drabs- og voldtægtssager – men også om de mange små gentagne ubehagelige oplevelser, som unge kvinder i særlig grad udsættes for i deres hverdag. Mens den enkelte hændelse – en upassende kommentar, et ubehageligt blik eller en situation, hvor ens grænser overskrides fysisk – måske kan virke ubetydelig i sig selv, kan den samlede mængde af oplevelser sætte sig som en mere grundlæggende oplevelse af at være utryg.

Derfor udvikler nogle unge kvinder strategier for at føle sig sikre, bl.a. når de skal hjem fra fest, f.eks. at lade som om, de taler i telefon, når de går alene, have nøglerne klar i hånden eller gå en omvej for at undgå bestemte ruter, der føles utrygge. Og selvom det kan være både fornuftigt og ansvarligt at tage forholdsregler for at passe på sig selv og hinanden, skal unge kvinder ikke gå rundt med en følelse af

utryghed og frygt, der bliver styrende for deres adfærd og begrænser deres frihed.

Regeringen har allerede iværksat flere initiativer for at øge danskernes tryghed, og der er flere i støbeskeen, blandt andet arbejder regeringen på en strafreform og en række tiltag mod utrygheds-skabende adfærd. De 10 initiativer, som regeringen med denne handlingsplan iværksætter, skal ses i sammenhæng med de mange øvrige tiltag på området, men med et særligt fokus på unge kvinders utryghed i nattelivet.

Det kræver vedholdenhed og samarbejde at skabe forandringer, men ambitionen er klar: Alle unge i Danmark – både kvinder og mænd – skal kunne færdes frit og trygt. Også i nattelivet.

Ligestillingsminister Magnus Heunicke

Indledning

Tryghed handler om mere end at forebygge kriminalitet. Utryghed kan opstå i situationer, der ikke nødvendigvis er objektivt farlige, og det, der føles utrygt for én person, kan opleves helt anderledes af en anden. Oplevelsen af tryghed påvirkes af en kombination af forskellige faktorer, der tilsammen former den enkeltes syn på omgivelserne og skaber forskellige individuelle oplevelser.

Ifølge forskningen består utryghed af tre grundelementer. For det første opstår utrygheden i mødet med specifikke forhold som kriminalitet, truende adfærd, berusede personer, mørke eller hærværk. For det andet forstærkes den af et fravær af betryggende faktorer som tilstedeværelsen af eksempelvis venner, voksne eller myndighedspersoner¹.

Endelig spiller den enkelte persons baggrund og generelle følelse af udsathed også en rolle for, hvor påvirket man bliver af utrygheden. Derfor kan unge kvinders utryghed i nattelivet ikke ses uafhængigt fra den generelle udsathed, de oplever, som en gruppe, der oftere er udsat for sexismen, uønsket seksuel opmærksomhed og seksuelle overgreb.

For at skabe et tryggere natteliv for alle er der behov for både at skabe mere trygge rammer i nattelivet og for turen hjem fra byen samt for at bidrage til en mere tryk nattelivs- og festkultur, hvor der er respekt for andres grænser.

Med følgende 10 initiativer vil regeringen øge trygheden i nattelivet med særlig fokus på unge kvinder. Initiativerne er bl.a. finansieret af et bredt flertal i Folketinget gennem reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2025-2028. Initiativerne skal ses i sammenhæng med regeringens bredere indsats i forhold til at forebygge kriminalitet og fremme tryghed i samfundet generelt.

¹Scherg, R.H. (2018) *Skræddersyet tryghed: Et situationelt perspektiv på det tryghedsskabende arbejde*.

Initiativer

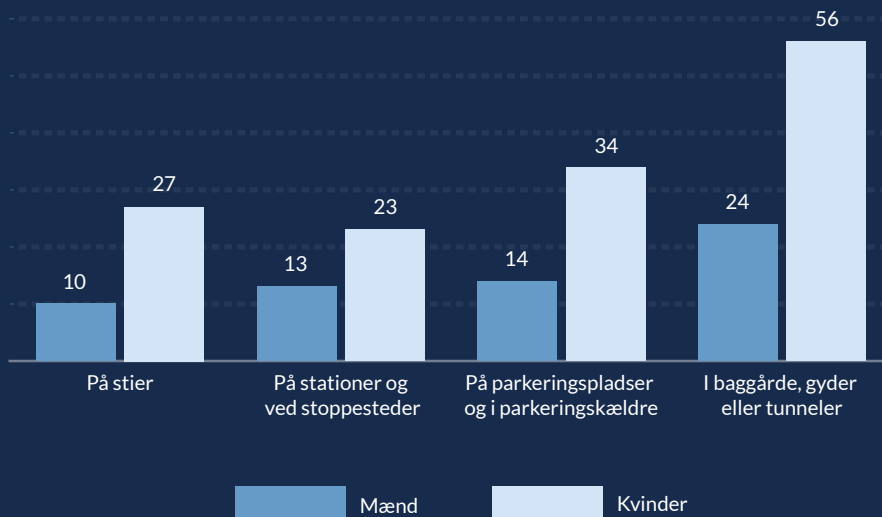
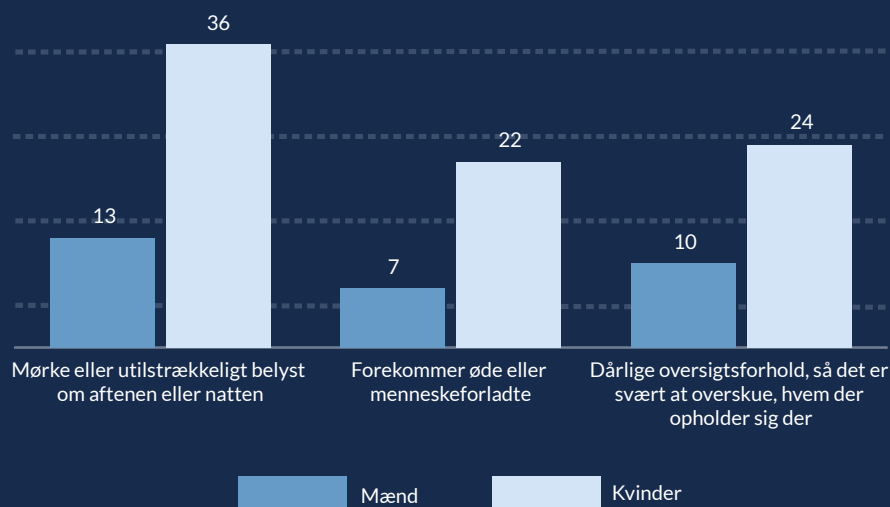
Kom trygt hjem fra nattelivet

- 1) Lokale løsninger til en tryk hjemtur fra nattelivet^{*2}
- 2) Tilskud til Natteravnene og Unge Ravne*
- 3) Opdateret vejledning om reglerne for ansøgning om alkoholbevilling
- 4) Viden om udvikling i undgåelsesadfærd i SUSY-undersøgelsen

En tryk og sikker ungdomskultur

- 5) Kriminalisering af stealthing
- 6) Oplysning og vejledning om samtykkeregler for unge*
- 7) Evaluering af samtykkereglerne
- 8) Alliancen mod seksuel chikane sætter fokus på trykke ungefællesskaber*
- 9) Undersøgelse af omfang og karakter af drugging i nattelivet
- 10) Specialiseret rådgivning om digital stalking*

²Initiativer markeret med * er finansieret af de 19,3 mio. kr., der blev afsat til som led i aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2025-2028.

Andel, der føler sig utrygge, fordelt efter køn, 2023, pct.**Andel, der har oplevet visse typer forhold i deres nabolag, og som føler sig meget utrygge derved, pct.**

Fokusområde 1:

Kom trygt hjem fra nattelivet

For mange kvinder begynder utryghed først for alvor på vej hjem fra nattelivet. Overgangen fra de unge forlader en bar, klub eller en fest til hjemturen indebærer ofte, at de unge færdes alene i mørke områder, venter på offentlig transport, på en taxa eller på at blive hentet. Justitsministeriets tryghedsundersøgelse viser, at en større andel kvinder end mænd føler sig utrygge på stier, i baggårde, gyder og tunneler, på parkeringspladser og i parkeringskældre og på stationer og ved stoppesteder. Frygten for at blive udsat for uønsket opmærksomhed eller overgreb gør, at nogle kvinder tager ekstra forholdsregler, som deres mandlige venner sjældent tænker over.

Denne utryghed kan især begrænse unge kvinder og påvirke deres mulighed for at bevæge sig frit i byen, også selvom risikoen for at blive udsat for et seksuelt overgreb begået af en fremmed om natten på vej hjem fra byen er lav. Mange tilrettelægger deres aften med fokus på, hvordan de sikrest kommer hjem – de undgår bestemte ruter, deler deres live-location med en veninde eller skriver:

”Skriv, når du er hjemme”. En sætning, der afspejler, at det ikke tages for givet, at hjemturen er sikker.

Beværtninger og andre nattelivsaktører spiller en central rolle for trygheden i aften- og nattetimerne. De kan være med til at sikre et trygt miljø for deres gæster og håndtere utryghedsskabende situationer.

Synlig tilstedeværelse af f.eks. vagter, frivillige og andre ansvarlige voksne i gadebilledet kan også gøre en stor forskel. Når der er flere ”øjne” i aften- og nattetimerne, kan potentielle farer opdages og håndteres i tide. Det øger trygheden for alle.

Det er et fælles ansvar at skabe et trygt natteliv, og der er behov for øget fokus på tidsrummet fra de unge forlader baren eller klubben, til de er i sikker hjemtransport og godt på vej hjem. Det kræver, at flere aktører – herunder nattelivet, transportsektoren og myndighederne – tager ansvar og samarbejder om løsninger, der giver en tryggere hjemtur for alle.

Fokusområde 1

Nye initiativer

1) Lokale løsninger til en tryk hjemtur fra nattelivet

Derfor skal der igangsættes flere lokale tiltag, herunder opholds- og afhentningssteder rundt om i danske byer, hvor de unge kan være, mens de planlægger og venter på hjemtransporten eller afhentning. Opholdsstederne kan f.eks. etableres hos virksomheder, foreninger eller andre nattelivsaktører, der i forvejen har åbent i nattetimerne. Der kan også søges om tilskud til etablering af trygge ruter fra nattelivet til opholdsstederne, oplysningskampagner, sikre afhentningszoner og opkvalificering af medarbejdere, der er tilknyttet opholds- og afhentningsstederne mv. Der er afsat 10 mio. kr. fra SSA-reserven for 2025-2028 til initiativet, som udmøntes i 2026.

2) Tilskud til Natteravnene og Unge Ravne

Med 3.500 frivillige og 140 foreninger fordelt over hele landet spiller natteravnsindsatsen (Natteravnene og Unge Ravne) en central rolle i forhold til at skabe et tryggere natteliv for unge i lokalområdet. Der er med SSA-aftalen for 2025-2028 afsat 3 mio. kr. i 2026-2028 til at støtte den frivillige natteravnsindsats i regi af "Natteravnene" og "Unge Ravne", som drives af Fonden for Socialt Ansvar, med henblik på at styrke deres tryghedsskabende arbejde i nattelivet.

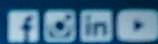
3) Opdateret vejledning om reglerne for ansøgning om alkoholbevilling

Restaurationslovens regler sikrer, at bevillingsmyndigheden (politiet og kommunen) ved tildeling eller fornyelse af en alkoholbevilling skal iagttage de sammenhængende hensyn, der fremgår af loven (samfundsmæssige, ædruelighedsmæssige, ordensmæssige hensyn). Det foreslås, at Erhvervsstyrelsen opdaterer den gældende vejledning vedrørende restaurationslovens regler om ansøgning om alkoholbevilling, så det tydeligere fremgår, at hvis en nattelivsaktør er grunden til eller er medvirkende til utryghed i nattelivet, f.eks. ved at der opstår krænkende adfærd, drugging eller chikane i deres bar, restaurant osv., bør bevillingsmyndigheden lade det indgå i vurderingen af om en alkoholbevilling kan tildeles eller fornyes.

4) Viden om udvikling i undgåelsesadfærd i SUSY-undersøgelsen

Statens Institut for Folkesundhed ved SDU gennemfører med jævne mellemrum den nationalt repræsentative Sundheds- og sygelighedsundersøgelse (SUSY) i den voksne del af befolkningen. Undersøgelsen afdækker også forekomsten af vold og seksuelle overgreb. I 2025 medtages spørgsmål om, hvorvidt risikoen for at blive udsat for vold eller seksuelle overgreb fører til, at man f.eks. undgår at bruge offentlig transport eller undgår øde steder. Spørgsmålene var senest med i SUSY-undersøgelsen i 2000.

Uddannelse når du er klar.

Det starter i skolen - zbc.dk

2-3

Skole Tårn

Eksisterende tiltag

Tryggere togstationer

I forbindelse med den daværende regerings udspil "Et tryggere Danmark" fra 2021 blev det besluttet at indføre øget brug af realtidsovervågning på S-togsstationer. Samtidig blev over 700 kameraer opgraderet med henblik på at forbedre kvaliteten af videoovervågningsmaterialet. Herudover fik DSB mulighed for at anvende private vagtfirmaer for at øge trygheden på S-togsstationerne. DSB finansierede en indsætning af tryghedsvagter, og vagterne blev indsat fra tredje kvartal 2022 på en række togstationer. Med den politiske aftale om Infrastrukturplan 2035 fra 2021 blev aftalepartierne desuden enige om principperne bag en pulje 350 mio. kr. til mere trygge og attraktive stationer, som bl.a. kan gå til tryghedsskabende initiativer på stationer, herunder en bedre og mere tryk indretning af stationer og tilstødende områder.

Forsøgsordning med kommunale tryghedsvagter

Regeringen fremsatte i marts 2023 et lovforslag, der etablerede rammerne for en forsøgsordning, der giver kommunerne mulighed for at anvende tryghedsvagter, som kan supplere politiets arbejde med at opretholde ro og orden. Forsøgsordningen trådte i kraft den 1. maj 2024, og de første kommunale tryghedsvagter kom på gaden kort tid derefter.

Styrkelse af dørmændenes kompetencer

Som en del af regeringens Handlingsplan mod racisme fra februar 2025 udbydes et frivilligt suppleringskursus for dørmænd om, hvordan de kan møde og kommunikere med grupper af mennesker uden at forskelsbehandle. Kurset vil også bidrage med viden om, hvordan dørmænds ageren generelt kan være med til at skabe tryghed i nattelivet. Desuden udvikles undervisningsmateriale, og der afholdes faglærer-

konferencer samt fyraftensmøder, som er åbne for alle dørmænd.

Krav om autoriserede dørmænd i nattelivszoner

I juli 2022 trådte et lovforslag i kraft, som blandt andet pålægger serveringssteder i nattelivszoner at gøre brug af en dørmænd eller vagt fra kl. 00:00-05:00. Tiltaget, der var en del af den daværende regerings udspil "Et tryggere Danmark" fra 2021, understøtter, at der i højere grad er en "voksen" til stede i områderne ude foran caféerne og barerne, som kan være med til at forebygge at utrygge situationer eskalerer.

Bortvisning af uromagere fra nattelivszoner

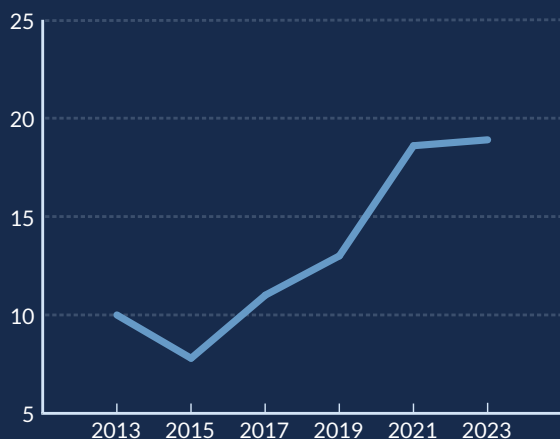
I juli 2022 trådte et lovforslag i kraft, som blandt andet gav politiet hjemmel til at kunne bortvise personer fra nattelivszoner, der vurderes at være til fare for forstyrrelsen af den offentlige orden eller til fare for enkeltpersoner og den offentlige sikkerhed. Tiltaget, der var en del af den daværende regerings udspil "Et tryggere Danmark" fra 2021, styrker politiets muligheder for at forebygge overfald og anden voldelig adfærd i nattelivet ved at få potentielle uromagere væk fra områder med festende unge.

Kommende tryghedstiltag

Indsats mod utryghedsskabende adfærd

Det er afgørende, at befolkningen kan leve i tryghed og frihed. Desværre er der for mange områder, som er præget af utryghed. Regeringen vil sætte ind over for utryghedsskabende adfærd, så det bliver mere trygt for alle at færdes i f.eks. boligområder og på togstationer.

Andel kvinder, der er meget eller noget utrygge for at blive udsat for et seksuelt overgreb, pct.

Hver **ottende** 16-24-årige kvinde har været udsat for et seksuelt overgreb inden for det seneste år*

*Seksuelt overgreb dækker over ubehagelig seksuel beføling, forsøg på tvunget samleje, gennemført tvunget samleje, eller andre seksuelle overgreb.

Fakta

Ca. 12.000-17.000 kvinder, svarende til 0,7%, udsættes årligt for voldtægt eller voldtægtsforsøg

30% af de kvindelige ofre for voldtægt eller voldtægtsforsøg var 18 år eller yngre, 62% var 24 år eller yngre

Fokusområde 2:

En styrket indsats for en tryk og sikker ungdomskultur

Grænseoverskridende adfærd er et udbredt problem og spænder fra uønskede kommentarer og berøringer til mere alvorlige krænkelse. Unge kvinder er særligt udsatte. 53 procent af 16-17-årige kvinder – men også 29 procent af mændene i samme aldersgruppe – har oplevet hændelser som ufrivillige befalinger, seksuelle krav og trusler eller seksuelle overgreb inden for de sidste 12 måneder³. Disse oplevelser kan bidrage til en generel utryghed, som forstærkes i nattelivet, hvor en faktor som alkohol gør det sværere at navigere i sociale situationer og aflæse andres signaler.

Samtidig viser undersøgelser, at mange unge, særligt unge mænd, er usikre på, hvordan man afkoder andres grænser. Og op mod hver tredje kvinde under 30 år oplever, at deres afvisning af seksuelle tilnærmelser ofte ikke respekteres⁴. Skal der skabes

en ungdomskultur, der er tryk for alle at være i, skal respekt for grænser og samtalen om samtykke være en naturlig del af det sociale samvær.

Det betyder, at alle – både individuelt og kollektivt – har et ansvar for at sige fra og gribe ind over for grænseoverskridende adfærd. Det bidrager til at skabe et miljø, hvor grænser respekteres og overtrædelser aktivt udfordres, og det kan gøre, at alle føler sig trykke og accepterede i sociale og festlige sammenhænge.

³VIVE (2024) *Danskernes erfaringer med sexistisk adfærd og omgivelsernes reaktioner*.

⁴Det Kriminalpræventive Råd (2023) *Stereotype forestillinger om voldtægt og holdning til samtykke*.

Fokusområde 2

Nye initiativer

5) Kriminalisering af stealthing

Stealthing er et seksuelt overgreb, der krænker den seksuelle selvbestemmelsesret, idet forurettede fratages retten til selv at bestemme, om et samleje skal være beskyttet eller ej. Derudover er stealthing forbundet med en potentiel sundhedsrisiko, idet konsekvenserne kan omfatte smitte med seksuelt overførte sygdomme, ligesom der kan være en række fysiske konsekvenser forbundet med en uønsket graviditet. Regeringen vil derfor gøre stealthing strafbart og lægger op til, at kriminaliseringen skal omfatte de præventionsmidler, som beskytter mod de nævnte fysiske konsekvenser.

6) Oplysning og vejledning om samtykkeregler for unge

En undersøgelse fra Det Kriminalpræventive Råd viser, at 44 pct. af danskerne ikke mener, at der gøres nok for at oplyse befolkningen om samtykke, og at mange unge – særligt mænd – oplever udfordringer med at spørge om samtykke til sex. Der er derfor med SSA-aftalen fra 2025-2028 afsat 1,0 mio. kr. i 2025 til en ansøgningspulje målrettet organisationer til oplysning og vejledning om samtykkeregler for unge, herunder om de nye regler om stealthing, med henblik på at understøtte en tryggere ungdoms- og festkultur. Puljen udmøntes af Miljø- og Ligestillingsministeriet.

7) Evaluering af samtykkereglerne

Regeringen vil i 2025 iværksætte en evaluering af den samtykkebaserede voldtægtsbestemmelses anvendelse i retspraksis, herunder med hensyn til samtykkebegrebet. I forbindelse med en sådan evaluering iværksættes også en undersøgelse af falske anklager og anmeldelser i voldtægtssager.

8) Styrkelse af Alliancen mod seksuel chikane med aktiviteter til fremme af trygge fællesskaber blandt unge

Alliancen mod seksuel chikane blev etableret som led i trepartsaftalen mod seksuel chikane fra 2022 og består aktuelt af 40 organisationer på arbejdsmarkeds-, uddannelses-, fritids- og foreningslivs- samt ligestillingsområdet. Alliancens formål er at arbejde for vedvarende kulturforandringer og forebyggelse og håndtering af seksuel chikane. Der er med SSA-aftalen for 2025-2028 afsat 3,5 mio. kr. i 2025 til aktiviteter i Alliancen, der kan bidrage til at skabe mere trygge fællesskaber for unge fri for seksuel chikane og sexisme. Alliancen vil bl.a. iværksætte konkrete indsatser rettet mod unge, herunder med fokus på at forebygge digital sexisme samt relancere kampagnen "ødelæg den gode stemning".

9) Undersøgelse af omfang og karakter af drugging i nattelivet

Både mænd og kvinder udsættes for drugging. For kvinder hænger det ofte sammen med en frygt for eller mistanke om også at have været offer for et seksuelt overgreb. Mens flere undersøgelser og rundspørger indikerer, at drugging er et udbredt og voksende problem i nattelivet, afspejles denne udvikling ikke i opgørelser over anmeldelser eller domme. Derfor gennemfører Det Kriminalpræventive Råd i 2025 en undersøgelse af omfang og karakter af drugging i nattelivet, som skal bidrage til at belyse det potentielle mørketal og betydningen for de unges oplevelse af tryghed i nattelivet.

10) Tilskud til specialiseret rådgivning om digital stalking

Op mod 100.000 danskere udsættes hvert år for stalking, og størstedelen af disse er unge kvinder. Ca. 95 pct. af dem, der søger hjælp i Dansk Stalking Center, har oplevet digital stalking. Der er med SSA-aftalen for 2025-2028 afsat 1,5 mio. kr. i 2025-2026 til at videreføre Dansk Stalking Centers specialiserede IT-rådgivningsenhed, hvor stalkingudsatte, pårørende og fagpersoner kan få hjælp til at stoppe og forebygge digital stalking.

Eksisterende tiltag

Udspil om ungdom uden opioider

I oktober 2024 lancerede regeringen 24 konkrete initiativer, der skal gribe målrettet ind over for børn og unges misbrug af opioider. Straffen for ulovlig besiddelse og salg af opioider skærpes, og der sættes ind med mere forebyggelse, bedre behandling og tættere overvågning. Desuden skal tilgængeligheden af ulovlige opioider stækkes med en styrket toldkontrol og strammere greb om kiosker. Som opfølgning på udspillet har regeringen i februar 2025 sendt et lovforslag i høring, hvor der lægges op til at gøre opioider til den hårdest straffede gruppe af stoffer i Danmark. Det indebærer bl.a., at straffen for salg af euforiserende stoffer vil blive skærpet med yderligere en tredjedel, hvis salget foregår via sociale medier eller i f.eks. kiosker.

Forbud mod salg af alkohol til personer under 18 år kl. 22.00-08.00 i nattelivszoner

Som en del af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol fra 2023 blev det aftalt mellem regeringen, SF, DD, K og ALT, at der fremover ikke må sælges alkohol til personer under 18 år mellem kl. 22:00-08:00 i nattelivszoner. Nattelivszoner udpeges af politiet og vil typisk være omkring gader med mange bevaertninger, men kan også udpeges i forbindelse med enkeltstående arrangementer såsom festivaler. Lovforslaget blev vedtaget 19. december 2024 og træder i kraft 1. april 2025.

Bedre alkoholkultur blandt unge

Som en del af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol fra 2023 blev det aftalt mellem regeringen, SF, DD, K og ALT, at der skal igangsættes en række initiativer målrettet alkoholkulturen blandt unge. Der er blandt andet afsat 8 mio. kr. i 2025-2028 til at understøtte initiativer, som fremmer alkoholfrie fællesskaber blandt unge, ligesom aftalepartierne har opfordret efterskoler, ungdomsuddannelser og den forberedende grunduddannelse til at udforme og implementere en alkoholpolitik.

En samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse

I januar 2021 trådte den samtykkebaserede voldtægtsbestemmelse i straffelovens § 216, stk. 1, i kraft, så det nu fremgår, at samleje med en person, som ikke har samtykket heri, er voldtægt. Formålet var at tydeliggøre, at voldtægt ikke handler om tvang eller pligt til at sige fra. Tværtimod handler det om, hvorvidt parterne af egen fri vilje samtykker i en seksuel aktivitet.

Kommende tryghedstiltag

Strafreform sætter hårdere ind over for alvorlig personfarlig kriminalitet

Regeringen vil gennemføre en strafreform, hvor der sættes hårdere og mere konsekvent ind over for alvorlig personfarlig kriminalitet såsom vold og voldtægt. Der skal samtidig være tilstrækkelige muligheder for støtte og andre forebyggende tiltag, der reducerer risikoen for ny kriminalitet.

Trygt og sikkert natteliv for alle
10 initiativer for øget tryghed i nattelivet,
særligt målrettet unge kvinder

Marts 2025

Miljø- og Ligestillingsministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Tlf. : +45 38 14 21 42
E-mail: mim@mim.dk

ISBN 978-87-91824-08-1 (digital version)

Publikationen kan hentes på
www.regeringen.dk
www.mim.dk

Fotokreditering:
Forside: iStock - Ivar Østby Simonsen
Side 2: Anton Emil Gundersen Lihn
Side 9: Anton Emil Gundersen Lihn
Side 14: Anton Emil Gundersen Lihn

Miljø- og Ligestillingsministeriet

Frederiksholms Kanal 26

1220 København K

Tlf. : +45 38 14 21 42

E-mail: mim@mim.dk